

ЗИМОВА ЕКЗАМЕНАЦІЙНА ФІНІШУЄ!

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

РІК ВИДАННЯ XXXIII

За наукові КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського ордена Трудового Червоного Прапора
державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 3 (880).

27 січня 1967 р.

Ціна 2 коп.

КРОКИ СЕСІЇ

ІСПИТИ СКЛАДАЮТЬ П'ЯТИКУРСНИКИ

ПЕРЕВАЖНА більшість старших курсів всіх факультетів підходить до останнього сесійного екзамену в своєму студентському житті. Дехто з п'ятикурсників вже склав всі іспити, декому лишилося ще по одному.

Як же складено екзамени? Візьмемо, наприклад, п'ятий курс географічного факультету, який вже склав всі заліки і два іспити. На курсі навчається 39 студентів, 16 з них склали історію географії на «відмінно», а з економічної географії — дев'ять одержали вищий бал. Решта отримала з обох іспитів «добре» за винятком трьох, які склали економгеографію на «задовільно».

Декан геолого-географічного факультету доцент Г. Міщенко серед кращих студентів п'ятого курсу назвав Т. Іванову, Н. Усолицеву, Л. Колинську, О. Голубенку, М. Мовчан та Ленінську стипендіатку С. Голімбієвську.

— Взагалі, курс добрий, всі студенти старанні й наполегливі, — говорить Гаврило Панасович, — але я виділяю цих студентів тому, що частина з них весь час навчається тільки відмінно, а частина без «трійок».

Про студентів першого курсу декан сказав лише, що вони склали всі заліки, а іспити тільки-но розпочалися.

На другому курсі геологічного відділення крім заліків позаду вже іспит з мінерології. Тут «відмінно» одержали студенти І. Котельников, О. Каберник, В. Левіков та інші — всього сім відмінних оцінок, дванадцять добрих і шість задовільних.

В цілому геологи та географи успішно складають зимову сесію.

П'ЯТИКУРСНИКИ факультету іноземних мов також підходять до фінішу.

Старший викладач кафедри німецької філології І. Орлова відмітила, що курс в цілому добре оволодів практикою мови. Студенти Ж. Шахдасогли, Н. Звольська, П. Кушнірук, М. Тимофеева склали іспит на «відмінно». Добре враження від знань п'ятикурсників і з другої іноземної мови. «Німці» мають ще скласти історію філології.

Непогані справи й на французькому відділенні. На «відмінно» склали іспити О. Волчанська, В. Кочина та інші.

Аналогічно склали екзамени й студенти англійського відділу. В них як і у «німців» не складено ще іспит з історії філософії.

Як ідуть справи у представників точних наук — фізиків та математиків?

Тут п'ятикурсники склали вже чотири іспити. З теорії чисел «відмінно» одержали С. Кочанова, Л. Базилевич, М. Чабан. З основ геометрії «п'ятірки» отримали С. Радіонов, Л. Жорнист, Л. Радюхіна. Добре складено іспити з наукового атеїзму та спецкурсу.

У фізиків в графіку, де відображається хід сесії, привалює червоний колір. П'ятірок багато. Тільки на «п'ять» склали студенти О. Коломієць, О. Поплавська, П. Альбурт і А. Золотко.

Випускники! Беріть приклад з фізиків!

Б. НИЖЕГОРОВОД.

ЦК КПРС ЗАКЛИКАЄ ІНТЕЛІГЕНЦІЮ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ ЩЕ АКТИВНІШЕ БОРОТИСЯ ЗА ПРИСКОРЕННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ПРОГРЕСУ НАШОЇ БАТЬКІВЩИНИ, ЗА ДАЛЬШИЙ РОЗВИТОК ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ СОЦІАЛІСТИЧНОГО СУСПІЛЬСТВА. (З Постанови ЦК КПРС від 4 січня 1967 року «Про підготовку до 50-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції»).

ВИСОКА НАГОРОДА

За заслуги в розвитку вищої і середньої спеціальної освіти, підготовці кваліфікованих спеціалістів для народного господарства і досягнуті успіхи в розвитку наукових досліджень Президія Верховної Ради СРСР Указом від 14 січня 1967 року нагородила орденами і медалями СРСР велику групу працівників вищої і середньої спеціальної освіти.

В тому числі:

**ОРДЕНОМ ТРУДОВОГО
ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА**

Погребняка Івана Івановича — доцента, завідуючого кафедрою Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

**ОРДЕНОМ
«ЗНАК ПОШАНИ»**

Повітчану Катерину Єлисеївну — доцента, завідуючу кафедрою Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

**МЕДАЛЛЮ
«ЗА ТРУДОВУ ВІДЗНАКУ»**

Давтяна Оганеса Карапетовича — професора, завідуючого кафедрою Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Колектив університету гаряче поздоровляє наших вчених з високою урядовою нагородою.

ДНЯМИ у великій хімічній аудиторії на засіданні вченої ради хімічного факультету відбувся захист дисертації Ю. Анісимовим. Тема дисертації — «Застосування інфрачервоної спектроскопії для дослідження перекисів ацилів».

ЗАХИСТ ДИСЕРТАЦІЇ

як ініціаторів радикальної полімеризації».

Ю. Анісимов закінчив наш університет. Спочатку він працював інженером лабораторії високомолекулярних сполук, а потім — асистентом кафедри фізико-хімії полімерів і колоїдів хімічного факультету.

Викладацьку роботу Ю. Анісимов успішно поєднує з науковими дослідженнями, результати яких і були ним узагальнені в дисертації.

Молодий вчений Юрій Миколайович Анісимов успішно захистив дисертацію на здобуття вченого ступеню кандидата хімічних наук.

ЛЕКЦІЇ ВЧЕНИХ

ВЧЕНІ філологічного факультету нашого університету підготували цикл лекцій «Великий Жовтень і світова література», з якими вони виступають перед трудящи-

ми в Центральному лекторії м. Одеси.

З першою лекцією «Велика Жовтнева соціалістична революція і світова література» 23 січня виступив доцент Б. Шайкевич.

Більшість наших студентів старанно готуються до сесії — цієї відповідальної пори в житті університету. І ось сесія крокує по факультетах — йдуть іспити. На знімках: зліва — студент В. Новіков (справа) складає іспит з фізики старшому викладачеві Н. Пушек. В центрі — в кабінеті наукового комунізму студенти готуються до іспиту. На третьому знімку — студент В. Куценко (справа) складає іспит з математичного аналізу старшому викладачеві В. Гавдзинському.

СЕСІЯ

СЕСІЯ

СЕСІЯ

СЕСІЯ

КОЖНОМУ — ДОРУЧЕННЯ

ДОБРІ ЗНАННЯ

НАПЕРЕДОДНІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

ЧЕТВЕРТИЙ курс факультету іноземних мов вже в ході сесії почав готуватися до педагогічної практики, яка розпочнеться в другому семестрі.

Чи добре підготовлені студенти до своєї майбутньої діяльності? Як в них справи з основною мовою?

На ці питання дала відповідь старший викладач Е. Друтейко з кафедри німецької філології.

— Студенти четвертого курсу відділення німецької мови добре засвоїли як практичний, так і теоретичний курси. Переважна більшість з них є членами гуртка німецької філології, яким керує старший викладач Я. Нейдорф. В цьому гуртку студенти готують ряд доповідей, працюють над курсовими роботами.

— Всій цій копійкій роботи, — продовжує тов. Друтейко, — було підбито підсумки під час сесії, коли студенти склали іспити з

практики мови та теоретичної граматики. Переважна більшість студентів склала ці іспити на «добре» та «відмінно». Серед них Г. Білас, яка отримала вищі бали з обох дисциплін. Глибокі знання показали також студенти С. Горбунова, Н. Паровенко, О. Сиротенко.

Але є на курсі такі товариші як С. Панюшин, Чайка та Комаренко, які й досі не склали іспити за третій курс і їх не допущено до сесії. Очевидно, вже час звільнитися від таких студентів.

Добрі знання виявили під час сесії й студенти четвертого курсу іспанського відділення.

На «відмінно» іспити з краєзнавства склали К. Кристя, Л. Польна, Т. Білоконь та інші.

Через кілька днів четвертий курс закінчить сесію і у лютому піде на практику в школи. Побажано їм успіхів!

ГАРЯЧА пора зараз у студентів-вечірників. І у них — сесія, і у них — іспити. Старанно готувалася до них і другокурсниця хімічного факультету Надя Зимакова. НА ЗНІМКУ: доцент А. Позігун приймає іспит з хімії у Н. Зимакової.

Фото О. КРИЖАНОВСЬКОГО.

ОСТАННІЙ ІСПИТ

Іспит з теорії літератури був для випускників-вечірників російського відділення філологічного факультету останнім не тільки в цьому семестрі, але й у їх студентському житті.

«Завалів» немає, і можна було б сказати, що закінчився він благополучно, якби не загальний дуже задовільний результат — 18 «добре» і 9 «задовільно».

Прізвища студентів, які одержали відмінні оцінки, легко назвати: їх мало. Це — Е. Ожередова, Є. Озеровська, В. Цепкаленко.

СЬОГОДНІ всі наші справи і помисли спрямовані на те, щоб гідно зустріти 50-річчя великої Жовтневої соціалістичної революції.

Комсомольці університету, як і всі радянські люди, з задоволенням зустріли постанову ЦК КПРС від 4 січня 1967 року «Про підготовку до 50-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції», в якій, зокрема, говориться: «ЦК КПРС закликає радянську молодь бути вірними продовжувачами справи Жовтневої революції, активними будівниками нового світу, оволодівати знаннями, берегти і примножувати завоювання старших поколінь».

Кожен з нас розуміє, що для того, щоб гідно відзначити ювілей Радянської влади, необхідно щоденно помножувати свої зусилля, будити свою творчу думку, спрямовуючи її на втілення в життя великих начертань партії.

Зараз в університеті, як і у всіх організаціях ВЛКСМ країни, йде обмін комсомольських документів. Головним завданням цього важливого організаційно-політичного заходу є те, щоб підняти відповідальність кожного комсомольця за виконання статуту ВЛКСМ, за справи своєї первинної організації.

Кожен член ВЛКСМ, одержуючи комсомольський квиток зразка 1967 року, одержує і конкретне комсомольське доручення, тим самим заохочуючись до практичних справ, до активної роботи організації.

Головне комсомольське доручення всіх студентів університету — хороше навчання. Але це ще не все. Необхідно, щоб кожен комсомолець брав активну участь і у громадському житті університету. Нагадуємо, що ця умова одна з основних в змаганні за право називатися групою імені 50-річчя Великого Жовтня.

Членами комітету комсомолу ведеться велика робота. В дружніх відвертих бесідах виявляються здібності і нахили кожного комсомольця. Це дає змогу члену

ВЛКСМУ знайти собі справу душі. Так посилюється боєздатність, підвищується рівень внутрішньої роботи.

Добре справляються з комсомольськими дорученнями студенти нашого університету Л. Гаврильченко, Л. Краснер, О. Рабінювич. Сумлінно виконує комсомольське доручення і студентка факультету іноземних мов Людмила Макарова, яка очолює роботу факультетського академсектора. Студентка четвертого курсу хімічного факультету Зоя Косолапова була відповідальною за передплату на газети та журнали на своєму факультеті. Добре справила Зоя з комсомольським дорученням. Її товариші по навчанню передплатили газет і журналів більш ніж на 700 карбованців. Число передплатників на хімічному факультеті приблизно в три рази перевищило число передплатників серед студентів механіко-математичного факультету. Чим це можна пояснити? Сумлінним ставленням до комсомольського доручення.

Але зовсім по-іншому ставиться до свого комсомольського доручення студентка історичного факультету Алла Касьян. Вона відповідає за роботу факультетського академсектора. Товариші Алли по навчанню скаржаться на те, що до цього часу на факультеті немає графіків ходу складання сесії, бажає кращого організація змагання за право називатися академгрупою імені 50-річчя Великого Жовтня.

Не правильно поставився до комсомольського доручення і студент першого курсу механіко-математичного факультету Олександр Гомон. Давно вже закинув він роботу в студентському клубі. А ця ж робота була його комсомольським дорученням.

Звичайно, ці факти порушення дисципліни не пройдуть повз увагу комітету комсомолу університету.

Кожному з нас необхідно пам'ятати, що сумлінно виконувати доручення — священний обов'язок комсомольця. Саме це дає змогу похвалити і зробити змістовнішою комсомольську роботу, вирішити насущні питання життя університетської молоді.

С. ХАНЕВИЧ,
завідуючий відділом комсомольського життя газети «За наукові кадри».

КОРОТКО

ДНЯМИ відбувся семінар агітаторів. На ньому йшла мова про підсумки грудневого (1966) Пленуму ЦК КПРС. Для учасників семінару доповідь про міжнародне становище зробив доцент Д. Богуненко.

ВІСІМ днів тривали змагання з кульової стрільби серед команд вищих учбових закладів м. Одеси. Наша команда, на жаль, зайняла на цих змаганнях лише п'яте місце.

Успішно виступив представник університету В. Сладков. Він зайняв перше місце з однієї з вправ.

ПОГАНА ЗВИЧКА

От слова, грязного и гнилого, Освободим нашу гордую речь.

В. ЛЕБЕДЕВ-КУМАЧ.

Я КОСЬ, чекаючи черги в університетську роздягальню, я став свідком розмови трьох дівчат.

— А Валерка з другого курсу хороший хлопець. Розумний він, уважний, — сказала одна.

— І ввічливий, — додала друга.

— Але лихословить він дарма, — закінчила розмову про незнайомого мені хлопця третя дівчина.

Подружки не перечили їй. Значить, дівчина сказала правду, значить, вчиться в нашому університеті якийсь Валерка-другокурсник, який, за словами дівчат, хороший хлопець,

розумний, ввічливий, але лихословить.

Ось ця недовга розмова дівчат примусила мене замислитися над тим, як можна бути «ввічливим лихословом». Сам же я студент-філолог, і, природно, мене хвилює чистота нашої мови. Мушу сказати, що і в мові «лицарів слова», студентів-філологів, проскакує іноді «круте слівце». Чому?

— Толю, чому в твоїй мові лайливі слова стали прислів'ями та примовками?

— Так я ж не при дівчатах... Насправді, Толя перед тим, як вимовити круте слівце, тричі оглядається по сторонах.

— Льюню, а ти чому лаєшся?

— А чорт його знає... Звук же на заводі.

— А так, щоб не лаючись,

можеш?

— Можу.

— А ти, Володю?

Володя — мій друг. Він вилити не стане. Скаже правду.

— Так, напускна бравада. Як і всі...

За Олегом Х. з фізмату ходить слава мастака по лайках. Правда, він теж перед тим, як «загнути», оглядається навколо, але якщо поблизу немає дівчат, викладачів, лайка в три-чотири поверхи готова.

Можна почути нецензурну лайку і в гуртожитках. Через двох-трьох словесних хуліганів страждають мешканці кімнат, а іноді і цілі поверхи гуртожитку.

Чи ж ведеться боротьба із словоблудами? На студрадах, різних зборах, як правило, заслуховуються персональні справи студентів, але ще жодного разу нікого із лихословів не закликали до порядку. Не вико-

ристовується з цією метою і комсомольський прожектор. Очевидно, і деякі члени студрад та й прожектористи думають приблизно так: чи ж треба піднімати гамір навколо двох-трьох лихословів?

Так, треба. Треба тому, що лихослів'я це — ганебний пережиток, з яким треба боротися. Треба, бо словесні хулігани розпоясуються, втрачаючи почуття власної гідності. Для них лайка стала мерзенною звичкою.

В наших гуртожитках треба спрямувати громадську думку проти лихословів. Слід створити таку атмосферу навколо словесних хуліганів, щоб кожен з них зрозумів: лайку товариші не пробачать, заклинуть до порядку.

Словоблудству — бій!

С. ЮЛЬЄВ.

НА ТЕМИ МОРАЛІ

БАЖАЄМО УСПІХІВ

УСПІШНО проходить сесія для студента першого курсу механіко-математичного факультету А. Айзенштадта. Два іспити він уже склав на «відмінно».

На знімку: старший викладач М. Гаврильченко приймає у студента іспит з аналітичної геометрії. Викладач задоволений знання у студента міцні.

ДНЯМИ на історичному факультеті на засіданні кафедри нової і новітньої історії було відзначено 50-річчя від дня народження і 25-річчя науково-педагогічної діяльності доктора історичних наук Костянтина Дмитровича Петряєва.

Кафедрою нової і новітньої історії нашого університету К. Д. Петряєв завідує з 1953 року. Ним опубліковано близько 100 наукових робіт, учбових посібників. Велику

педагогічну і наукову роботу К. Д. Петряєв поєднує з активною діяльністю в товаристві «Знання».

В день п'ятдесятиріччя К. Д. Петряєва студенти і колеги тепло поздоровили ювіляра. Керівництвом історичного факультету йому було вручено вітальну адресу з побажанням подальших успіхів в праці на благо нашої радянської Батьківщини.

По сторінках вузівських газет

СТУДЕНТСЬКИЙ ПРОРЕКТОР

В ЛЕНІНГРАДСЬКОМУ державному педагогічному інституті введена посада проректора в студентських справах. Він відає питаннями переведення студентів до інших вузів, на інші факультети, розподілом випускників, розселенням по гуртожитках.

З газети Ленінградського педагогічного інституту «Советский учитель».

ШКОЛА МОЛОДОГО ВИКЛАДАЧА

В УНІВЕРСИТЕТІ організовано постійно діючий семінар молодих викладачів, який охоплює понад 140 осіб. Робота семінару розпочалася лекцією доктора біологічних наук З. С. Донцової «Фізіологічні основи мислення».

До тематики семінару на 1966—67 навчальний рік включено питання методики та педагогічної роботи у вищій школі, психології особи, учбової і

виробничої практики, ідейно-політичного виховання студентів.

З газети Дніпропетровського державного університету «За передову науку».

СПАРТАКІАДА ЗДОРОВ'Я

З МЕТОЮ залучення працівників університету до систематичних занять спортом, популяризації спорту та підвищення спортивної майстерності в університеті відбудеться III Спартакіада здоров'я. Присвячується вона 50-річчю Радянської влади. Керівництво проведенням змагань здійснюється правлінням спортивного клубу, кафедрою фізичного виховання та місцевкомом.

Спартакіада здоров'я проводиться з шести видів спорту — лижі, кульова стрільба, настільний теніс, бадмінтон, волейбол і шахи.

З газети Львівського державного університету «За радянську науку».

„ДЛЯ ВСІХ, У ВСІ ДНІ...“

ЗАВОЙОВАНО
ВЕЛИКИМ ЖОВТНЕМ

О СЬ. Знайомтесь. Не- шовик університету про- люції. Деякі думки, ви- великий журнал. фесор Є. Щепкін. словлені професором Компактний жовтуватий В журналі опублікова- Ланге, зберегли актуаль- папір. Назва журналу — ні перші постанови Ра- ність до наших днів. «Высшая школа». Рік видання — 1919, № 1. бових закладів м. Одеси. На третій сторінці па- літурки оголошення: Липень. Внизу, на об- Ось деякі з них: «Від Ради Комісарів Ви- щих Учбових Закладів ПСТАНОВА № 1 — м. Одеси. «Всі вищі учбові закла- м. Одеси. загально- Доводиться до загаль- «Бюллетень Одеського СКВУЗа». (СКВУЗ—Со- вет комиссаров высших учебных заведений).

Пожовтілі сторінки цього рідкісного видання доносять неповторний ритм епохи. На сторінках відчувається вітер революції. Назви статей відбивають боротьбу, що точилася в той період за перетворення університету та інших одеських вузів в кузню нових кадрів. Ось деякі заголовки статей: «Робітничий клас і вища школа», «Школа і трудовий метод викладання». (Під трудовим методом розумілась самостійна робота студента), «Відбір умів і підбір середовища». Автором цієї статті був перший ректор-біль-

шовак університету про- люції. Деякі думки, ви- словлені професором Ланге, зберегли актуаль- ність до наших днів. На третій сторінці па- літурки оголошення: «Від Ради Комісарів Ви- щих Учбових Закладів м. Одеси. загально- освітні і спеціальні... пе- реходять у видання Нар- комоса України; «Плата за навчання у щоденно». (Мова йде про нашу Наукову біб- ліотеку).

ПСТАНОВА № 3 — «Товариші Салтанович, Ракітов, Грінблат, П'ятигорський, які йдуть на фронт, звільняються від посади комісарів універ- ситету, міжнародного, політехнічного, сільсько- господарського і жіно- чого медичного ін- ститутів» (тоді в Одесі було всього п'ять вузів) В журналі вміщено статті професорів Третьякова і Ланге про зміни у вищій школі, що при- йдуть в результаті рево-

люції. Деякі думки, ви- словлені професором Ланге, зберегли актуаль- ність до наших днів. На третій сторінці па- літурки оголошення: «Від Ради Комісарів Ви- щих Учбових Закладів м. Одеси. загально- освітні і спеціальні... пе- реходять у видання Нар- комоса України; «Плата за навчання у щоденно». (Мова йде про нашу Наукову біб- ліотеку).

Оголошення, в якому повідомлялось, що бібліотека відкрита для всіх, у всі дні, включаючи і неділю, а читальний зал працює з 10 ранку до 10 вечора, було першим актом Радянської влади в Одесі, який зробив нашу бібліотеку з нової установи джерелом знань для на- доступні всім бажаючим читальний зал Наукової бібліотеки, вашу увагу і сьогодні тільки професори годні привертає оголошення: «Працює з 10 ранку до 10 вечора». Знайте, що і це є завоюванням Великого Жовтня.

В. ФЕЛЬДМАН, головний бібліотекар Наукової бібліотеки

„СОВЕТ“ І „РАДА“

КОЖНИЙ день наближає нас до 12 березня — дня виборів до Верховної Ради УРСР та місцевих рад депутатів трудящих. Яка ж історія слова «Совет» та «Рада», коли вони виникли, як змінювалося їх значення. З такими питаннями звернулися до редакції деякі наші читачі. На ці питання дає відповідь стаття, яку ми публікуємо.

П'ЯТДЕСЯТ років тому, у жовтні 1917 року, вперше в історії людства на весь світ пролунало гасло «Вся власть Советам!», «Вся влада Радам!». А приблизно через півтора року російське слово «совет» увійшло у словниковий запас усіх мов світу — воно стало міжнародним словом. Це помітив В. І. Ленін. У промові на масовому мітингу в Петроградському народному домі він заявив: «Ми досягли того, що слово «Совет» стало зрозумілим на всіх мовах. Маса зрозуміла, що їх порятунок у робітничо-селянській владі, в Радах... В найглухіших закутках, в якому-небудь італійському Пошехоні, збираються батраки і робітники і заявляють: «Ми вітаємо німецьких

спартакістів і російських советистів і вимагаємо, щоб їх програма стала програмою робітників усього світу».

Наприкінці березня 1919 року В. І. Ленін виголосив для запису на грампластинку промову під назвою «Що таке радянська влада?». У цій промові про слово «совет» було сказано: «...хоч які наклепи зводять на Росію представники буржуазії в усіх країнах, а всюди в світі слово «Совет» стало не тільки зрозумілим, стало популярним, стало улюбленим для робітників, для всіх трудящих».

17 квітня 1919 року у брошурі «Успіхи і труднощі радянської влади» В. І. Ленін втретє повертається до слова «совет». «Робітничі маси і Парижа, і Лондона,

і Нью-Йорка, — писав він, — переклали слово «Совет» на свої мови, зробили це слово зрозумілим для кожного робітника, знаючи, що старою буржуазною республікою допомогти справі не можна, що допомогти може тільки робітнича влада».

Де ж узялося, коли з'явилося, як утворилося, тепер уже не тільки російське, а міжнародне слово «Совет»?

У пам'ятках давньоруської мови засвідчене слово ВѢТЬ у значенні «порада», «умова», «договір», російське — «совет». Слово це успадковане давньоруською мовою з праслов'янської. На думку деяких вчених, воно утворилося з допомогою суфікса -ТЬ від кореня Вѣ-, який ще й тепер уживається у таких словах як ВЕДАТЬ, ВЕСТЬ, українські — ВІДАТИ, ВІСТЬ. Отже, первісне значення слова ВѢТЬ у праслов'янській мові було очевидним таке: «порада на підставі знання фактів». Корінь цього слова зберігся ще й тепер у таких російських та українських словах як ОТ-ВЕТ, ПРИ-ВЕТ, ЗА-ВЕТ; ПРИ-ВІТ, ЗАПО-ВІТ тощо.

У давньоруській мові слово

ВѢТЬ з допомогою префікса СО- і утворило слово «СОВѢТЬ». У пам'ятках давньоруського писемства слово «совет» уживалося у таких значеннях: 1) порада, 2) нарада, 3) договір, 4) згода, 5) задум, намір, 6) міркування.

Коли в XIII—XIV ст. на базі давньоруських говорів утворилися мови російської і української народності, давньоруське слово «совет» збереглося і поширилося тільки в російській мові.

Як відомо, в XIV — першій половині XVII ст. українські землі перебували під владою Литви і Польщі. Саме в цей період у польській мові, а через неї і в українську, зайшло і поширилося чимало німецьких слів, зокрема, в цей час зайшло і поширилося німецьке слово «ратен», яке в польській мові стало звучати як «радзіць», а в українській — як «радити». Десь у XV ст. від дієслова «радити» утворилося слово «рада» із значенням «совет». Це слово, поширившись в українській мові, поступово і витіснило з ужитку давньоруське слово «совет». І Памва Беринда, автор «Лексикона словеноросського», уже на початку XVII ст. змушений був незрозумі-

ле для широких кіл українського народу слово «совет» пояснювати загальнозвідомим словом «рада».

До 1905 року слова «совет», «рада» переважно вживались у таких значеннях: 1) порада, що і як зробити, допомога, 2) засідання, збори, на яких обговорювались актуальні питання — «громада — велика рада».

ПІД час революційних подій 1905 року у місті Іваново-Вознесенську для керівництва страйком був обраний «Совет» («рада») робітничих депутатів.

В. І. Ленін виникненню Рад робітничих депутатів надавав величезного значення. Так, у статті «Наші завдання і рада робітничих депутатів», опублікованій на початку листопада 1905 року, він писав, «що в політичному відношенні Раду робітничих депутатів слід розглядати як зародок тимчасового революційного уряду. Мені здається, що Рада повинна якнайшвидше проголосити себе тимчасовим революційним урядом всієї

ОСЬ-ОСЬ ЙТИ НА ІСПИТ...
Фотоетюд О. КРИЖАНОВСЬКОГО.

РІЗНИМИ МАРШРУТАМИ

ЗИМОВІ канікули — заслужений відпочинок для того, хто добре попрацював у семестрі, успішно завершив сесію.

Цікаві подорожі чекають наших спортсменів. Кращі легкоатлети, баскетболісти, плавці захищать честь нашого університету в Ленінграді, куди з'їдуться учасники матчу чотирьох університетів.

Волейболісти зможуть продемонструвати свою майстерність в дружніх матчах в м. Миколаєві.

Туристський клуб університету організує чергову подорож. На цей раз маршрут поведе в мальовничий край України — Закарпаття.

Ну а тим, хто залишиться в Одесі, теж не доведеться нудьгувати. Вони зможуть взяти участь в екскурсіях по пам'ятних місцях міста, побувати в театрах і музеях Одеси.

Г. МАЄВА, член комітету комсомолу ОДУ.

„СОВЕТ“ І „РАДА“

Росії. Отож, уже в ході революції 1905 року слова «совет», «рада» почали набувати нового значення — «назви державного органу керування, членами якого є обранці народу, що здійснюють диктатуру пролетаріату і є формою політичної організації соціалістичного суспільства». Таке значення за словами «совет», «рада» закріпилось і поширилось після переможного завершення Великої Жовтневої соціалістичної революції, коли «советы», «ради» вперше в історії стали органами диктатури пролетаріату і органами справжнього соціалістичного народо-владдя.

На Україні слово «рада» як назва державного органу диктатури пролетаріату вже в перші дні революційних подій 1917 року набуло великої популярності. Українські буржуазно-націоналістичні елементи та їх контрреволюційні організації вирішили використати популярність серед трудящих мас слова «рада» і в березні 1917 року, захопивши тимчасово в свої

руки владу, назвали свій уряд «Центральна Рада». Однак маскування своїх підлих цілей словом «рада» ворогам українського народу не вдалося — їх було викинуто на смітник історії.

ЦЬОГО року, народжена Жовтневою революцією, «Власть советов», «Влада рад», відзначає своє півстоліття. У Постанові ЦК КПРС від 4 січня 1967 р. «Про підготовку до 50-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції» рекомендується спрямувати зусилля трудящих «на дальше вдосконалення соціалістичної демократії, підвищення ролі Рад депутатів трудящих, повне використання їх повноважень у здійсненні завдань господарського і культурного будівництва, розвиток активності трудящих в усіх сферах суспільного життя, посилення відповідальності виконавчих органів, депутатів і службових осіб перед народом». Отже, як говориться в народному прислів'ї — «Вибираймо кращих у Раду» — вони зміцнять Радвладу.

Закінчення. Поч. на 3 стор.

Доцент А. МОСКАЛЕНКО.

СЕСІЯ?

З ВІДПОВІДЕЙ НА ЕКЗАМЕНАХ

Професор:
— Ви один розв'язували цю задачу?

Студент:
— Ні... З допомогою двох невідомих.

Викладач:
— Чому немає на заліку Соколової?

Студент:
— Захворіла.

Викладач:
— Що з нею?

Студент:
— Курсову роботу дописує.

Викладач:
— Як вам не соромно! Невже ви досі не знаєте, що слово «Отелло» треба брати в лапки? Це ж назва трагедії Шекспіра! Хіба ви ніколи не були в театрі?

Студент:
— Та був, так на сцені не видно, чи слово це в лапках, чи ні.

ЩЕДРОСТЬ

Покуда не открутишь крана,
Воды не даст водопровод.
Его нельзя сравнить с фонтаном,
Который щедро воду льет.

Не тонкой струйкой,
а каскадом
Фонтан разбрызгивает воду.
Но если вам напиться надо,
Придете вы к водопроводу.

СЕСІЯ... Саме це красиве і поважне слово кидає студентів у холодний піт. Звичайно, якщо до екзаменів — півроку, то воно нічого. А як п'ять днів, так той, наче щось шкребе, шкребе під ложечкою, ...такий сум бере, всякі чорні «мислі» в голову лізуть...

Ну, коли щось тямши, так воно якимось легше на душі. А якщо... Ой, не говоріть.

Складав я неорганічну хімію. По дорозі до університету прийняв усі «мери» — обминав гаслидських котів десятою дорогою, кланчив у кондукторів щасливі квитки... Ну, ви самі знаєте, що роблять у даному випадку.

І ви знаєте — не повезло. Витяг я не білет, а хтозна-що, хоча перед тим, як хапанути його, ретельно спльовував тричі через праве плече... Якийсь «перекис водню». Дивлюсь я на той білет і думаю: «А щоб ти скис!». І тут мені тенькнула геніальна думка:

— Чого я сушу голову?! Це ж воно так і є. Був водень, потім він скис, а потім той скисляк водню та ще раз скис. От і получився «перекис». І мені так гарно стало на душі. Сиджу і спокійненько чекаю своєї черги. Навіть комусь щось підказав, правда, невпо-

ВИ ВТОМИЛИСЬ? УСМІХНІТЬСЯ!

СТУДЕНТИ ПРО СЕБЕ

— Я навіть уві сні бачу себе професором. Що робити, щоб сон здійснився?

— Поменше спати.

— Ви погано закінчите, — сказав студенту професор.

— Нічого, мені б тільки закінчити, — відповів той.

Дипломна робота була такою слабкою, що її довелось захищати навіть керівникові.

ЗАБАВНІ ІСТОРІЇ

ПОШТМЕЙСТЕР ШУКАЄ ВИХОДУ

В штаті Техас (США) є маленьке містечко Москва. Через гучну назву міста мешканцям його доводиться стикатися з різного роду незручностями. Зокрема, багато листів, адресованих сюди з інших штатів, відсилаються перш за все в столицю СРСР і лише потім потрапляють за призначенням.

Міському поштмейстеру набридло давати пояснення скаргникам. І тоді йому прийшла в голову досить-таки оригінальна думка. Він звернувся в ООН з проханням умовити Радянський Союз змінити назву своєї столиці. Більше він поки що нічого не просить.

НЕВДАЧА

МОЛОДИЙ чоловік, який складав іспит на одержання прав водія, повернувся додому в дуже пом'ятому вигляді.

— Невдача, — сказав він батькові. — На першому ж повороті я врізався у вантажний автомобіль.

— Так ти провалився?
— Не знаю. Адже екзаменатор загинув.

ЯК Я СКЛАДАВ ІСПИТ

— Еге ж, — збрехав я.
— Дивно, — каже він. — Ну, добре, скажіть формулу цього перекису.

— Аш...
— Ну-ну!
— Аш два...
— Ну, добре... В цій сполуці атомів кисню стільки, скільки я поставлю вам у залікову книжку.

— Професоре, мені аж якось незручно, я такої оцінки і не заслужив.

— Так яка формула перекису-су?..

— Звісно: аш два о... п'ять!
— А ви подумайте...
— Аш два о... чотири!

Викладач крякнув, щось написав у моїй заліковій, кинув її на край столу:

— Ідіть!

Виходжу я і цвіту. Звісно — «відмінно» він мені не поставив, ну, з мене й «четвірки» досить.

Розгортаю книжку, ой леле: «незадовільно». Де ж справедливність? Так відповідав, а він мені...

До речі, формула перекису — все-таки аш два о два. В заліковці так і було написано — два.

З розповіді Грицька Хвостенка.

Записав В. СЕЛЕЗНЬОВ.